

Héraðsdómur Reykjaness

Dómur 3. september 2020

Mál nr. S-64/2020:

Héraðssaksóknari

(Anna Barbara Andradóttir aðstoðarsaksóknari)

gegn

X

(Ómar Örn Bjarnþórsson lögmaður)

Dómur

Mál þetta, sem dómtekið var 10. júlí síðastliðinn, höfðaði Héraðssaksóknari með ákæru 9. janúar 2020 á hendur ákærða, X, kt. [...], óstaðsettum í hús í [...], „fyrir eftirtalin hegningar- og barnaverndarlagabrot:

I.

318-2016-009962

Kynferðisbrot gegn barni, með því að hafa á tímabilinu 29.-31. júlí 2016 í nokkur skipti haft samræði við Y, kt. [...], sem þá var 14 ára að aldri, á heimili föður brotþola að [...]við [...], [...].

Telst þetta varða við 1. mgr. 202. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

II.

316-2018-005604

Sifskaparbrot og brot gegn barnaverndarlögum, með því að hafa að kvöldi laugardagsins 14. júlí 2018 stuðlað að því að A, kt. [...], sem þá var 15 ára að aldri, kom sér undan valdi umsjónaraðila sinna, en hún var vistuð á vegum [...] á meðferðarheimilinu að [...] í [...], sem ákærði vissi að hafði þá umsjá yfir henni, en eftir að hafa lagt á ráðin með um að sækja hana á meðferðarheimilið fékk ákærði annan mann til þess að aka með sig í bifreið að meðferðarheimilinu þar sem stúlkan settist upp í bifreiðina sem ekið var á brott í beinu framhaldi, en bifreiðin var stöðvuð af lögreglu skömmu síðar á bifreiðastæði við [...] við [...], [...]. Með háttsemi sinni kom ákærði því til leiðar að brotið var gegn ráðstöfun barnaverndarnefndar.

Telst þetta varða við 193. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og 2. mgr. 97. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002.

Þess er krafist að ákærði verði dæmdur til refsingar og greiðslu alls sakarkostnaðar.“

Mál nr. S-1369/2020 var sameinað þessu máli. Það er höfðað með ákæru lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu, útgefinni 26. maí 2020, á hendur ákærða „fyrir eftirtalin brot:

I.

Þjófnað með því að hafa, föstudaginn 28. september 2018, í félagi við B, kt. [...], í verslun Bónus, Hraunbæ 121 í Reykjavík, stolið varningi, samtals að verðmæti kr. 17.680 og farið með út um inngang verslunarinnar án þess að greiða fyrir. Mál nr. 007-2018-65833
Telst þetta varða við 1. mgr. 244. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

II.

Fjársvik, með því að hafa, miðvikudaginn 15. ágúst 2018, blekkt starfsfólk í staðgreiðsluviðskiptum með framvísun á greiðslukorti [...], sem ákærði hafði heimildarlaust í vörslum sínum og með því svikið út vörur á neðangreindum stöðum, samtals að fjárhæð kr. 1.280, og þannig látið skuldfæra andvirði varanna á reikning Eriku:

1. Í verslun Bakameistarans, Smáratorgi í Kópavogi, svikið út vörur að verðmæti kr. 325.
2. Í verslun Bakameistarans, Smáratorgi í Kópavogi, svikið út vörur að verðmæti kr. 955.

Mál nr. 007-2018-56578

Teljast brot þessi varða við 248. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

III.

Tilraun til ráns með því að hafa, sunnudaginn 23. febrúar 2019, utandyra við verslunina Kvikk að Miklubraut 100 í Reykjavík, ógnað C, kt. [...], með hníf og kafið hann ítrekað um að afhenda sér peninga að fjárhæð 500.000 kr., húfu sem hann klæddist og heyrnartól sem hann var með, en ákærði gekk á brott er C neitaði að afhenda honum framangreinda muni auk þess sem nærstaddir hröktu ákærða á brott. Mál nr. 007-2019-10141

Telst brot þetta varða við 252. gr., sbr. 20. gr., almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Þess er krafist að ákærði verði dæmdur til refsingar, til greiðslu alls sakarkostnaðar og til að sæta upptöku á haldlögðum hníf, sbr. III. kafla, samkvæmt heimild í 1. mgr. 69. gr. a. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.“

Kröfur ákærða:

Ákærði krefst sýknu af sakargiftum samkvæmt báðum ákærulið í ákæru, útgefinni 9. janúar 2020, og samkvæmt III. lið ákæru, útgefinni 26. maí 2020. Þá krefst ákærði vægustu refsingar af sakargiftum samkvæmt I. og II. lið ákæru, útgefinni 26. maí 2020. Til vara er krafist vægustu refsingar sem lög leyfa. Loks er þess krafist að sakarkostnaður verði greiddur úr ríkissjóði.

A

Ákæra útgefin 9. janúar 2020:

Ákæruliður I.

1

Þann 30. ágúst 2016 barst lögreglunni á [...] beiðni frá [...] um opinbera rannsókn vegna ætlaðs kynferðisbrots gegn Y. Í beiðninni segir að ákærði, sem sé árinu eldri en Y, hafi verið kærasti hennar og þau sofið saman. Hafi Y greint frá því í viðtali í barnahúsi af öðru tilefni að hún og ákærði hefðu sofið saman. Nánar aðspurð af starfsmanni [...] hafi Y greint frá því að ákærði hefði ekki beitt hana ofbeldi.

Í skýrslu sem tekin var af Y, þá 14 ára, fyrir dómi 9. ágúst 2016 greindi hún frá því að hún og ákærði hefðu haft samfarir. Hefði hún kynnst ákærða í gegnum vinkonu sína og hefði hitt hann nokkrum sinnum með vinkonu sinni. Þá kom fram að Y hefði „addað“ honum á Facebook, að hann væri fæddur [...] en hún [...] og þau orðið góðir vinir í byrjun árs 2016. Einnig að þau hefðu haft samfarir 5-6 sinnum heima hjá föður vitnisins og að ákærði hefði vitað hvað hún væri gömul þegar þau hefðu haft samfarir. Það sæist á Facebook eða Snapchat „adressu“ að hún væri fædd [...], í hvaða bekk hún væri og hvenær hún ætti afmæli.

Í skýrslu sem tekin var af ákærða fyrir dómi vegna málsins 21. september 2016 kemur fram að hann hafi kynnst Y í meðferð og oft haft samfarir við hana á heimili föður hennar. Spurður um það hvort ákærði hafi vitað um aldur Y svaraði ákærði því til að hann hefði ekki beint verið að pæla í því en hefði vitað að hún væri fædd árið [...] og „kannski“ haldið að hún væri orðin 15 ára. Neitaði ákærði því að hafa vitað hvaða dag Y væri fædd. Þau hefðu talað saman á Facebook frá því snemma sumars.

2

3

Ákærði neitar sök. Við aðalmeðferð málsins kvaðst ákærði aðspurður kannast við að hafa haft samræði við Y en kvaðst ekki hafa vitað að hún hefði á þeim tíma verið 14 ára. Sjálfur hefði hann þá verið 15 ára. Hann kvaðst ekki muna hvernig þau hefðu kynnst en hugsanlega hefðu þau hist á árinu 2015. Þau hefðu verið kærustupar í stuttan tíma en áður verið vinir. Þá svaraði ákærði því aðspurður að hann og Y hefðu átt í samskiptum á Facebook áður en þau urðu kærustupar. Þá kvaðst ákærði örugglega hafa vitað að Y væri fædd árið [...] en ekki hvaða dag. Hann hafi ekki séð að það skipti máli hvað hún hefði verið gömul og „pældi“ ekkert í því. Þá kannaðist ákærði við það aðspurður að hafa mætt með verjanda sínum og forráðamanni á skrifstofu Héraðssaksóknara 4. janúar 2017 þar sem gengið hafi verið skriflega frá frestun á útgáfu ákæru í málinu. Kvaðst ákærði ekki hafa hugsað út í aldur brotþola og hugsanlega ekki lesið skjalið yfir áður en það var undirritað en kannaðist við undirskrift sína á skjalið sem ber yfirskriftina „Skilorðsbundin frestun ákæru“. Þá kvaðst ákærði ekki muna hvernig þetta hefði farið fram, en haldið að hún væri orðin 15 ára. Hann hefði hvorki upplifað hana eitthvað yngri en 15 ára né óþroskaða.

Vitnið Y skýrði frá því fyrir dómi að hún hefði annað hvort kynnst ákærða á Facebook eða hitt hann einhvern tímann. Hann hefði verið í meðferð þegar þau hefðu byrjað að tala saman að einhverju marki. Þetta hefði verið á síðari hluta ársins 2015 og þau notað samfélagsmiðla. Vitnið svaraði því aðspurt að ákærði hefði vitað hvað vitnið væri gamalt. Ákærði hefði vitað að vitnið væri fætt [...].

Niðurstæða:

Í þessum ákæru lið er ákærða gefið að sök kynferðisbrot gegn barni með því að hafa í nokkur skipti í lok júlí 2016 haft samræði við Y sem var þá 14 ára að aldri. Í ákæru er brotið talið varða við 1. mgr. 202. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Ákærði neitar sök og kannast ekki við að hafa vitað að Y hefði verið 14 ára þegar hann hafi haft samræði við hana. Hann kvaðst hafa haldið að hún væri 15 ára enda vissi hann að hún væri fædd [...]. Þá hefði hann hvorki upplifað hana yngri en 15 ára né óþroskaða, en hann hefði svo sem ekkert verið að velta fyrir sér aldri stúlkunnar. Í skýrslu sem tekin var af ákærða fyrir dómi 21. september 2016 við rannsókn málsins bar ákærði að hann hefði „kannski“ haldið að stúlkann væri orðin 15 ára. Í skýrslu sem tekin var af brotþola fyrir dómi 9. ágúst 2016 skýrði hún frá því að ákærði hefði vitað hvað hún væri gömul þegar þau hafi haft samfarir. Það sæist á Facebook eða Snapchat adressu og hefði ákærði vitað að hún væri fædd [...], í hvaða bekk hún væri og hvenær hún ætti afmæli.

Ákærða og brotþola ber saman um að þau hafi haft samfarir í nokkur skipti á heimili föður brotþola eins og lýst er í þessum lið ákærunnar. Þá ber þeim saman um að þau hafi haft samskipti á Facebook og verið kærustupar. Samskipti ákærða og brotþola á Facebook eru ekki hluti af gögnum málsins. Framburður brotþola fyrir dómi 9. ágúst 2016 í þá veru að ákærði hafi vitað að hún væri fædd árið [...] og hvenær hún ætti afmæli er trúverðugur að mati dómsins. Þá hefur ákærði sjálfur kannast við að hafa vitað hvaða ár brotþoli væri fædd og væri þar með kunnugt um að hún yrði 15 ára á árinu [...], þótt hann kannist ekki við að hafa vitað hvenær hún ætti afmæli.

Að mati dómsins verður ekki fullyrt gegn neitun ákærða að hann hafi beinlínis vitað að brotþoli var 14 ára gömul þegar hann hafi átt í þeim samskiptum við hana sem lýst er í ákærulið I. Þykir samkvæmt framangreindu nægilega í ljós leitt að ákærði hafi látið sér það í léttu rúmi liggja hvort brotþoli væri þá orðin 15 ára. Að því virtu telur dómurinn sannað, svo ekki verði vefengt með skynsamlegum rökum, sbr. 1. mgr. 109. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála, að ákærði hafi gerst sekur um þá háttsemi sem honum er gefin að sök í I lið ákæru og er sú háttsemi réttilega heimfærð til refsíákvæða í ákæru.

Ákæruliður II.

1

Samkvæmt málgögnum er upphaf málsins að rekja til þess að tilkynning barst til lögreglu 14. júlí 2018 frá starfsmanni meðferðarheimilisins að [...] í [...] um að vistmaður þar, A, væri að strjúka. Hafi tilkynnandi séð að A fór inn í gráa Honda bifreið sem beið hennar við afleggjarann að heimilinu. Hafi bifreiðin ekið á miklum hraða í vestur að [...].

Á leið á vettvang mætti lögreglan bifreiðinni þegar henni var ekið norður [...], skammt sunnan við [...]. Var ökumanni bifreiðarinnar gefið merki um að stöðva bifreiðina sem hann gerði á bifreiðarstæði við [...]. Í skýrslu lögreglu segir að rætt hafi verið við ökumann bifreiðarinnar, D, sem kvaðst hafa verið á rúntinum. Við hlið ökumannsins sat ákærði og A í aftursæti. Neitaði A að koma með lögreglunni og flúði af vettvangi en náðist við norðvesturhorn flugvallasvæðisins. Var hún æst og kvaðst ekki vilja fara aftur að [...] Var farið með á lögreglustöðina á [...] eftir samráð við starfsmann á [...] sem kom síðar og sótti og fór með hana á meðferðarheimilið með samþykki hennar.

Aðspurður á vettvangi af lögreglu kvaðst D, ökumaður bifreiðarinnar, ekki þekkja, en ákærði þekkti hana og hefði hún beðið ákærða að sækja sig út í sveit og skutla til [...] fyrir 3.000 krónur. Einnig er haft eftir D að þegar A hefði komið inn í bifreiðina hefði hún beðið þá að um að flýta sér án þess að hann vissi af hverju. Ákærði greindi lögreglu frá því að A hefði haft samband við hann á Facebook og beðið hann að sækja sig að [...], en hann hefði ekki vitað þetta væri meðferðarheimili. Kvaðst ákærði ekki þekkja mikið en hefði djammað með henni í [...] fyrir nokkrum mánuðum. Sagði ákærði lögreglu að A hefði beðið þá um að skutla sér til [...] en hann hefði ekki verið til í það, alla vega ekki þetta kvöld.

2

Með bréfi 17. júlí 2018 óskaði [...] eftir rannsókn lögreglu á brottnámi A úr meðferð að [...] og enn fremur rannsóknar á því að hún skyldi hafa verið sprautuð með eiturlyfjum inni á [...] af þeim sem hefði numið hana á brott. Í bréfinu segir meðal annars að mál A hafi verið til meðferðar hjá [...] frá því sumarið 2017. Mál hennar hafi þótt alvarlegt og það hefði verið mat starfsmanns barnaverndar að A þyrfti nauðsynlega á viðeigandi úrræði að halda vegna neyslu sinnar og því hafi verið mælt með meðferð á [...] og síðan á [...] þar sem hún væri nú í meðferð. Þá segir að A hafi innritast á meðferðardeild [...] 25. apríl 2018. Þann 20. júní sama ár hafi verið haft samband við barnavernd og greint frá vitneskju starfsfólks á [...] um að ákærði, þá vistaður á [...], hefði sprautað stúlkuna með efnum inni á [...] 11. júní 2018. Hún hafi fengið sýkingu og fengið lyf og jafnframt þurft að gangast undir blóðrannsókn vegna smithættu.

3

Vitnið A gaf skýrslu hjá lögreglu vegna málsins 27. september 2018 og greindi frá því að strokið hefði ekki verið skipulagt en ákærði hefði sent henni skilaboð og sagt að hann væri hjá D á [...] og spurt hvort hann ætti að hjálpa henni að komast úr meðferðinni. Kvaðst A hafa þegið það. Hefði ákærði haft samband við hana síðar sama dag þegar hann var kominn til [...] og spurt hvar [...] væri. Hefði hún sagt honum það, þeir sótt hana og keyrt í burtu. Þá kvaðst hún ekki hafa þekkt D og ekki séð hann áður, en hún og ákærði hefðu talað saman á Facebook.

Vitnið D gaf skýrslu hjá lögreglu vegna málsins 16. ágúst 2019 og skýrði frá því að A hefði verið í sambandi við ákærða þegar þeir voru á [...], en þangað hefðu þeir farið frá [...] til að fá sér ís. Vitnið kvaðst hafa ekið að húsi nálægt [...] til að sækja A en hefði ekki þekkt hana þá og ekki vitað að hún var í meðferð. A hefði komið út úr húsinu og

6

hann ekið með þau í burtu. Það hefði ekki verið viljandi að láta A strjúka frá [...]. Þá ítrekaði vitnið aðspurt af lögreglu að ákærði hefði stungið upp á því að sækja A.

Í skýrslu af *ákærða* hjá lögreglu 30. október 2018 kemur fram að ákærði neitaði því aðspurður að hafa boðist til að sækja A. Sagði ákærði það hafa verið ljóst á [...] að hún væri að fara að [...] og hefði hún strax á [...] beðið hann að koma og sækja sig að [...]. Kvaðst ákærði hafa farið á [...] til að hitta D og þá hefði sú hugmynd vaknað að sækja og hefðu þau haft samband sín á milli í síma, með sms og Facebook. Þá sagði ákærði hjá lögreglu að framburður A gæti verið réttur um að hann hefði sent henni skilaboð og sagt henni að hann væri á [...] og spurt hana hvort hann ætti ekki að hjálpa henni að komast úr meðferðinni. Hún hefði þegið það og hann sótt hana. Þá bar ákærði að vitnið D hefði ekki vitað að A væri á meðferðarheimili.

4

Ákærði neitar sök. Í skýrslu fyrir dómi greindi ákærði frá því að A hefði beðið hann um að koma og sækja sig. Hann hefði verið ölvaður og í neyslu þegar hann kom á staðinn og ekki gert sér grein fyrir því að hún væri vistuð á meðferðarheimili. Spurður um það hvernig hann þekkti bar ákærði að þau hefðu verið saman í neyðarvistun á [...]. Ákærði lýsti því að þau hefðu átt samskipti á Facebook, hún beðið hann að koma að sækja sig og hann hefði samþykkt það. Ákærði kvaðst aðspurður ekki vita af hverju A hefði beðið hann að sækja sig og líklega hefðu þau ætlað að fara til [...]. Þá neitaði ákærði því að hann hefði ætlað að aðstoða við að komast úr meðferð. Vitnið D hefði ekið bifreiðinni og líklega myndi hann atvikin betur en ákærði. Spurður um þann framburð ákærða hjá lögreglu að á [...] hefði verið ljóst að A væri að fara að [...] bar ákærði að þetta gæti verið rétt. Kannaðist ákærði við að A hefði sagt honum á [...] að hún væri að fara á stað sem hétu [...], en ekki að hún vildi fara þaðan. Hún hefði ekki sagt að það væri meðferðarheimili. Þá kvaðst ákærði ekki muna til þess að hafa sagt hjá lögreglu að A hefði beðið hann að koma og sækja sig að [...].

Vitnið A skýrði frá því að það hefði kynnst ákærða á [...] rétt áður en vitnið hefði komið að [...]. Vitnið kvaðst aðspurt hafa spurt ákærða að því hvort hann gæti sótt vitnið að [...] og hefði ákærði samþykkt það. Þau samskipti hefðu farið fram í síma. Rætt hefði verið um að ákærði kæmi að [...] og þá kæmi vitnið út. Vitnið kvaðst hafa viljað komast frá [...]. Ákærði hefði vitað það á [...] að vitnið væri að fara í framhaldsmeðferð að [...]. Spurt kvaðst vitnið vera viss um að ákærða hefði verið kunnugt um að vitnið færi í framhaldsmeðferð eftir dvölina á [...].

7

Vitnið *D* greindi frá því að það hefði farið með ákærða á [...] til að fá sér ís. Um ástæðu þess að stúlka var með þeim sagði vitnið að hún hefði spurt ákærða hvort hann gæti sótt hana fyrir peninga og það hefði verið gert því vitnið og ákærða vantaði peninga. Vitnið kvaðst ekki vita hvert hefði verið farið og taldi að um sveit væri að ræða. Ákærði hefði ekki sagt vitninu neitt um það hvert ætti að fara. Spurt kannaðist vitnið við að stúlkan hefði verið sótt að [...]. Vitnið kvaðst ekki hafa ratað þangað og hefði ákærði vísað leiðina. Þegar stúlkan hefði komið inn í bifreiðina kom í ljós að hún vildi fara til [...] og það þá um að keyra hljóðlega í burtu svo enginn vaknaði.

*Lögreglu*maður númer [...], áður númer [...], skýrði frá því að tilkynning hefði borist lögreglu um stök frá [...] ásamt upplýsingum um tegund bíls og bílnúmer. Lögregla hefði mætt bílnum rétt við [...] og stöðvað hann. Tveir drengir hafi verið í bílnum, bílstjóri og farþegi, og stúlka í aftursæti sem kom í ljós að var sú sem hefði strokið. Stúlkan hefði neitað að koma með lögreglunni og hlaupið frá þeim. Óskað hefði verið eftir aðstoð fleiri lögreglumanna og hefði það komið í þeirra hlut að ræða við drengina sem voru í bílnum. Þeir hafi verið viðræðugóðir, kurteisir og hlýtt fyrirmælum lögreglu.

Niðurstaða:

Í þessum ákærulið er ákærða gefið að sök sifskaparbrot og brot gegn barnaverndarlögum með því að hafa í júlí 2018 stuðlað að því að A, þá 15 ára gömul, kom sér undan valdi umsjónaraðila, er hún var vistuð á vegum [...] á meðferðarheimilinu að [...] í [...], eins og nánar er lýst í ákærulið II. Í ákæru er brotið talið varða við 193. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og 2. mgr. 97. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002.

Upplýst er í málinu að ákærði og vitnið A kynntust á [...] þar sem bæði voru í meðferð. Í framburði vitnisins fyrir dómi kom fram að hún hefði beðið ákærða að sækja sig að [...] þegar það væri komið þangað og hefði verið rætt um það símleidis milli þeirra að þegar ákærði væri kominn á staðinn myndi vitnið koma út. Vitnið bar um það fyrir dómi að ákærði hefði vitað það á [...] að vitnið væri að fara í framhaldsmeðferð að [...] eftir dvölinu á [...]. Kvaðst vitnið aðspurt vera viss um að ákærði hefði vitað á vitnið færi framhaldsmeðferð eftir dvölinu á [...].

Ákærði neitaði því aðspurður fyrir dómi að hann hefði ætlað að aðstoða við að komast úr meðferð. Þegar ákærði var spurður um framburð hans hjá lögreglu um að á [...] hefði verið ljóst að A væri að fara að [...] viðurkenndi ákærði að þetta gæti verið rétt og kannaðist við það að A hefði sagt honum á [...] að hún væri að fara á stað sem hétu

[...], en ekki að hún vildi fara þaðan. Fullyrti ákærði fyrir dómi að hún hefði ekki sagt að [...] væri meðferðarheimili.

Að mati dómsins er trúverðugur sá framburður vitnisins A fyrir dómi að hún hafi lagt á ráðin um það á [...] að ákærði myndi sækja hana þegar hún væri komin að [...] og að ákærða hefði verið kunnugt um að á [...] væri rekið meðferðarheimili. Framburður ákærða fyrir dómi um að honum hafi ekki verið kunnugt um að A væri á meðferðarheimili að [...] þykir í meira lagi ótrúverðugur og verður ekki á honum byggt.

Að mati dómsins er nægilega í ljós leitt að ákærða hafi verið kunnugt um það að A hafi dvalið að [...] í framhaldsmeðferð eftir dvölinna á [...], þá vistuð á vegum [...] gegn vilja sínum. Telur dómurinn sannað, svo ekki verði vefengt með skynsamlegum rökum, sbr. 1. mgr. 9. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála, að ákærði hafi gerst sekur um þá háttsemi sem honum er gefin að sök í II. lið ákæru, útgefinni 9. janúar 2020, og er sú háttsemi réttilega heimfærð til refsíákvæða í ákærinni.

B

Ákæra útgefin 26. maí 2020:

Ákæruliðir I og II.

Í þessum ákæruliðum er ákærða gefið að sök, annars vegar þjófnaður í félagi við nafngreindan mann á vörum úr verslun Bónus í Hraunbæ að verðmæti 17.680 krónur, og hins vegar fjársvik með því að hafa í tvö skipti blekkt starfsfólk með því að framvísa greiðslukorti [...], sem ákærði hafði án heimildar í fótum sínum. Í ákæru telst þjófnaðarbrotið varða við 1. mgr. 244. gr. almennra hegningarlaga og fjársvikin við 248. gr. sömu laga.

Ákærði játar sök samkvæmt þessum liðum ákærunnar. Með vísan til játningar ákærða, sem samrýmist gögnum málsins, verður ákærði sakfelldur fyrir þá háttsemi sem þar er lýst og er réttilega heimfærð til refsíákvæða almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Hefur ákærði unnið sér til refsingar.

Ákæruliður III.

1

Upphaf málsins er að rekja til þess að tilkynning barst til lögreglu um að þrír menn hefðu haft í hótunum við aðra við verslun Kvikk á Miklubraut við Kringluna. Á leið lögreglu á vettvang bárust frekari upplýsingar um málið frá E sem greindi lögreglu frá því að kærasti hennar, C, hefði orðið fyrir hótunum og ógnun með vasahníf frá strák sem hefði verið klæddur í ljósgráa úlpu, hvíta peysu og rauða skó. Hefði hann verið með

vasahníf og haft tal af C þegar hann beið í strætóskýli við Kringluna og sakað hann um að skulda peninga. Benti E á að strákurinn væri í verslun Kvikk og reyndist hann vera þar þegar lögreglan kom á vettvang. Var ákærði handtekinn í versluninni og færður í lögreglubíl þar sem honum var kynnt að hann væri grunaður um rán. Í skýrslu lögreglu segir að ákærði hafi verið undir áhrifum fíkniefna. Þá segir að lögreglan hafi á vettvangi rætt við F, starfsmann verslunarinnar, sem hafi greint frá því að strákur með sítt ár í gulri úlpu hafi komið inn í verslunina og sagt að einhverjum hafi verið hótað með hníf og bent í áttina að strætóskýli. Þá hafi tveir drengir komið inn í verslunina og rætt um hníf. Sá í gulu úlpunni hafi farið af vettvangi og þá hefði ákærði komið inn í verslunina í grárrí úlpu og verið í annarlegu ástandi og séð að F var að hringja og skipað honum að leggja símann á. Haft er eftir F að ákæri hafi sýnt ógnandi hegðun í versluninni, en lögreglan hafi þá komið á vettvang og yfirbugað ákærða.

Einnig segir í skýrslu lögreglu vegna málsins að tveir menn hafi sést ganga í austur frá vettvangi. Kom síðar í ljós að það voru G og H og passaði lýsing á þeim við lýsingu á þeim sem voru með ákærða. Greindu þeir lögreglu frá því að þeir hefðu verið að tala við vinn sinn í bílakjallara Kringlunnar þegar ákærði hefði komið þangað og beðið H að lána sér síma til að hringja. Þá bað ákærði G um að lána sér úlpu sem hann var í. Eftir það hefði ákærði gengið að versluninni Kvikk og þeir á eftir enda hefðu þeir viljað fá símann og úlpuna til baka. Þá er haft eftir G og H að ákærði hefði á leiðinni að Kvikk mætt C og hótað honum með hnífi og reynt að ræna hann. G hefði þá sagt C að hlaupa eins hratt og hann gæti í burtu frá ákærða og einnig sagt við ákærða að hætta þessu. C hefði hlaupið í burtu, en ákærði farið í verslunina. Hann hefði skilið hnífinn eftir í vasanum á úlpunni hans G án þess að G hefði hugmynd um það. Loks segir í skýrslu lögreglu að G og H hefðu svo farið inn í verslunina og tekið símann og úlpuna.

Í upplýsingaskýrslu sem lögreglumaður númer [...] ritaði 30. apríl 2020 segir meðal annars að leitað hafi verið að tveimur aðilum vegna tilkynningar um vopna rán. Búið hafi verið að handtaka aðila við verslun Kvikk sem hefði verið grunaður um verknaðinn, en leitað hefði verið að tveimur aðilum sem væru grunaðir um aðild að ráninu. Fann lögregla tvo drengi í bílakjallara Kringlunnar sem hugsanlega tengdust ráninu. Framkvæmdi lögreglan öryggisleit á drengjunum og við leit á G fannst hnífur í úlpuvasa hans, hnífur sem var með bláu óvenjulegu skefti og stuttu blaði. Aðspurður um hnífinn varð G mjög undrandi og kannaðist ekki við hnífinn, en sagði dreng hafa komið

hnífnum þar fyrir og neitaði að eiga hann. Voru drengirnir fluttir á lögreglustöð vegna málsins.

Ákærði gaf skýrslu hjá lögreglu vegna málsins 24. febrúar 2019 og 15. apríl 2020. Þá gáfu skýrslu hjá lögreglu vitnin H og G 23. febrúar 2019. Þann 16. apríl 2020 gaf vitnið E, þáverandi kærasta C, skýrslu hjá lögreglu vegna málsins og C 20. apríl 2020. Þann 24. apríl 2020 gaf skýrslu hjá lögreglu vitnið F, öryggisvörður í versluninni Kvikk við Miklubraut.

2

Fyrir dómi sagði ákærði að hann myndi ekki í hvaða tilgangi hann hefði verið á staðnum í umrætt sinn en hann hefði verið í spilakössum [...] og síðan séð strák sem ákærði hélt að skuldaði félagi ákærða 500.000 krónur. Ákærði kvaðst hafa talað við strákinn en ekki verið með hníf. Hann hefði ekki hótad stráknum og gæti ekki gert að því að hann hefði verið hræddur. Spurður kvaðst ákærði hvorki vita nafn stráksins né hvernig hann hefði verið klæddur. Þá kvaðst ákærði hafa verið undir áhrifum fíkniefna og róandi lyfja. Honum hefði fundist hann kannast við strákinn en það hefði ekki verið rétt. Áður kvaðst ákærði hafa fengið að hringja hjá einhverjum strák í strætóskýli án þess að þekkja hann nokkuð. Spurður kannaðist ákærði ekki við að hafa fengið lánaða úlpu hjá öðrum, kvaðst hafa verið í sinni eigin úlpu og ekki hafa þekkt þá sem voru á vettvangi. Úlpan hans væri grá að lit af gerðinni Zo-on eða Cintamani. Loks kvaðst ákærði ekki muna hvernig skóm hann hefði verið í, en þeir hafi ekki verið rauðir. Spurður um framburð vitnisins C um að ákærði hefði ógnað honum með hnífi og fullyrt að hann skuldaði ákærða 500.000 krónur svaraði ákærði því til að hann kannaðist við að hafa rætt við C um skuld en ekki á þennan hátt. Enn fremur neitaði ákærði því aðspurður að hann hefði tekið upp lítinn svartan hníf, hótad C og beðið um að fá lánaðan símann hans, heyrnartól, belt, húfu og allt annað sem gæti verið verðmætt. Einnig neitaði ákærði því að hann hefði fengið úlpu lánaða á vettvangi og farið í hana yfir sína eigin úlpu.

Vitnið C greindi frá því að ákærði hefði komið upp að honum með hníf og reynt að ræna hann. Hann hefði beint hníf að maga vitnisins og hefði vitnið fundið fyrir hnífsblaðinu. Ákærði hefði sagt við vitnið að hann skuldaði hálfa milljón sem ákærði þyrfti að fá frá vitninu. Þá hefði ákærði reynt að taka heyrnartól af vitninu og húfu sem það var með. Spurt kvaðst vitnið ekki muna hvernig hnífurinn hefði verið en vitnið taldi að lögreglan hefði tekið hnífinn. Hnífurinn hefði sagt alla söguna og litið hefði út fyrir að ákærði ætlaði að beita hnífnum. Vitnið sagði að ákærði hefði litið illa út og verið undir

áhrifum en gat ekki borið um klæðnað ákærða. Þá bar vitnið að kærasta þess hefði heyrð samskipti ákærða og vitnisins þar sem vitnið hefði verið með hana í símanum. Þegar ljósmynd í málgögnum af hníf var borin undir vitnið svaraði það: „Þetta er pottþétt hnífurinn eða ég veit það ekki.“ Vitnið kvaðst ekki hafa verið að horfa á hnífinn þegar hann var við maga þess en vitnið áréttaði að það hefði fundið fyrir blaði hnífsins, það hefði örugglega verið hnífur.

Vitnið *H* skýrði frá því að það hefði verið með félagi sínum, *G*, í kjallara Kringlunnar að skoða bíl. Þá hefði ákærði, sem var undir miklum áhrifum, komið til þeirra og spurt hvort þeir vildu eitthvað. Vitnið kvaðst hafa svarað ákærða því til að þeir vildu eitthvað að drekka. Þá hefðu þeir labbað að sjoppunni Kvikk en á leiðinni hefði ákærði tekið upp hníf og byrjað að ræna strák. Nafn ákærða hefði vitnið fengið frá lögreglunni. Ákærði hefði verið í hvítri peysu. Vitnið kvaðst hafa lánað ákærða símann sinn til að hann gæti farið inn á heimabanka sinn. Á leiðinni hefðu þeir mætt strák í gulri úlpu sem ákærði hefði stöðvað og dregið upp hníf eða eggvopn úr slíðri í vasa sínum. Strákurinn hefði orðið verulega hræddur og vitnið kvaðst hafa verið í sjokki vegna atburðarins. Ákærði hefði reynt að ræna strákinn en hefði ekki náð neinu af honum. Lögreglan hefði síðan komið á staðinn. Þá bar vitnið að ákærði hefði fengið lánaða úlpu frá 66°N hjá vitninu *G*, dökkbláa eða svarta að lit. Ákærði hefði farið í úlpuna en skilað henni aftur. Loks staðfesti vitnið að hnífur á ljósmynd í málgögnum væri sá hnífur sem um ræði og ákærði hefði tekið úr vasa sínum og hóttað stráknum.

Lögreglumadur númer [...] greindi frá því fyrir dómi að lögreglu hefði verið tilkynnt um rán við Orkuna hjá Kringlunni. Sú lýsing hefði komið fram á geranda að hann væri í rauðum skóm og grárri hettuúlpu með loðkraga. Þegar komið var á vettvang hafi einn starfsmaður verið í versluninni og einn aðili sem passað við lýsinguna. Talað hefði verið um hníf. Ákveðið hafi verið að taka upp kylfur og gefa viðkomandi skýr fyrirmæli um að hlýða lögreglu sem hann gerði. Vitnið gat ekki borið um ástand geranda á vettvangi, en aðilinn hefði verið handtekinn á staðnum. Vitnið kvaðst hafa ritað frumskýrslu í málinu og vísaði til hennar. Spurt svaraði vitnið að hnífurinn hefði fundist á ungmennum sem voru á vettvangi og hitt ákærða skömmu áður, eftir víxl á úlpum. Vitnið staðfesti frumskýrslu vegna málsins.

Vitnið *E* gaf skýrslu fyrir dómi og skýrði frá því að *C*, kærasti vitnisins, hefði verið að taka strætó að bensínstöðinni hjá Kringlunni. Vitnið hefði átt að sækja *C* sem hefði hringt í vitnið. Vitnið hefði heyrt einhvern öskra og *C* biðja einhvern um að hætta.

Hefði C sagt að einhver væri að reyna að ræna hann. C hefði tekið fram að viðkomandi hefði verið með hníf, hótad honum og skipað að koma með húfuna sína, heyrnartólin og úlpuna en því hefði C neitað. Vitnið kvaðst hafa sagt C að hlaupa að bensínstöðinni en haldið hefði verið í hann og hnífnum beint að honum. Síðan hefði annað hvort hún eða C skellt á því vitnið ætlaði að hringja í lögregluna. Vitnið kvaðst hafa hraðað sér á vettvang við Kringluna og en ekki séð C, en þrjá stráka og tvær stelpur. Vitnið kvaðst hafa gengið að einum strák, þeim sem elstur var, og hefði sá beðið vitnið um að vera rólegt og viljað tala við vitnið. Greindi strákurinn vitninu frá því að hann væri í 500.000 króna skuld og þyrfti peninga. Vitnið kvaðst hafa sagt að það væri ekki vandamál C og því ætti hann ekki að vera að ræna hann. Strákurinn, sem var ljóshærður, hefði verið klæddur í ljósgræna dúnúlpu, líklega 66°N. Vitnið sagði lögreglu hafa komið á staðinn, handtekið strákinn og sett hann í lögreglubílinn.

Vitnið *F* skýrði frá því að það hefði þann 23. febrúar 2019 starfað við öryggisgæslu í verslun Kvikk við Miklubraut. Í verslunina kom ungur drengur í gulri dúnúlpu að vitnið minnti. Greindi drengurinn frá því að honum hefði verið hótad með hníf fyrir utan verslunina og benti á þrjá unga menn sem stóðu fyrir utan. Síðan fór hann, en þremmingarnir komu inn í verslunina. Vitnið kvaðst hafa heyrt samtal þeirra þriggja um að lemja einhvern eða ráðast á einhvern. Þá heyrði vitnið peninga nefnda og hníf. Eftir það vildi vitnið ekki hafa þá lengur í versluninni og hringdi á lögregluna til að láta fjarlægja þá. Sá stærsti af þessum mönnum og líklega sá elsti kom upp að afgreiðslukassanum, var mjög ögrandi reyndi að fá vitnið til að hætta við símtalið. Lögreglan kom á staðinn og tók þann elsta sem var í ljósri úlpu. Sá hefði verið undir áhrifum fíkniefna.

Vitnið *G* greindi frá því að vitnið og H hefðu verið á gangi frá Kvikk að Kringlunni þegar þeir hefðu séð mann í bílakjallara Kringlunnar og gengið með honum í átt að strætóskýlinu. H hefði spurt manninn hvort hann væri búinn að ræna einhvern og hefði hann svarað því játandi. Maðurinn hafi viljað sanna sig fyrir vitninu, gengið upp að einhverjum manni sem hafi verið að ganga í strætóskýlið og reynt að ræna hann. Vitnið kvaðst þá hafa sagt manninum að hætta þessu og fara og hefði hann gegnt því. Síðan hefðu vitnið og H farið inn í búðina og séð að maðurinn var að ræna búðina. Þá hafi þeir tveir hlaupið á brott enda hafi þeir ekki vitað hvað þeir áttu að gera. Spurt svaraði vitnið að maðurinn hefði krafist þess að strákurinn léti hann hafa allt draslið sitt, húfuna, úlpuna og hefði hótad honum með hnífi sem vitnið kvaðst hafa séð að maðurinn beindi

að hálsi viðkomandi. Spurt gat vitnið ekki lýst hnífnum nánar en kvaðst hafa séð svart blað. Vitnið kvaðst aldrei hafa séð manninn áður en hann hefði komið og talað við vitnið og H og auk þess fengið úlpu vitnisins í strætóskýlinu og farið í henni inn í búðina. Þess vegna hefði vitnið farið á eftir manningnum inn í búðina. Vitnið kvaðst við handtöku hafa verið með bláan vasahníf sem hefði verið tekinn af vitninu. Loks kannaðist vitnið við hníf á mynd í málgögnum og kvaðst hafa haft hnífinn í úlpuvasa sínum en þar hefði hann verið þegar strákurinn fór í úlpuna. Sagði vitnið úlpuna vera bláa 66°N úlpu sem hétu Þórsmörk.

Niðurstaða:

Í þessum lið er ákærða gefið að sök tilraun til ráns með því að hafa þann 23. febrúar 2019, utandyra við verslunina Kvikk við Miklubraut í Reykjavík, ógnað C með hnífi og krafði hann ítrekað um að afhenda sér 500.000 krónur, húfu og heyrnartól sem hann var með. Gekk ákærði á brott þegar C neitaði að afhenda fyrrgreinda muni. Í ákæru er brotið talið varða við 252. gr., sbr. 20. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Ákærði neitar sök, en kannast þó við að hafa í umrætt sinn talað við strák sem honum fannst hann kannast við og taldi að skuldaði félagi ákærða 500.000 krónur. Það hefði verið misskilningur. Neitaði ákærði því að hafa verið með hníf meðferðis og að hafa ógnað stráknum með honum. Vitnið C lýsti því fyrir dómi að ákærði hefði komið upp að honum með hníf og reynt að ræna hann. Hefði ákærði beint hnífnum að vitninu sem hefði fundið fyrir hnífsblaðinu og allt litið út fyrir að ákærði ætlaði að beita hnífnum. Bar vitnið að ákærði hefði krafði það um 500.000 krónur, húfu og heyrnartól sem vitnið var með. Þá kom fram hjá vitninu H að það og vinur hans, G, hafi gengið ásamt ákærða að versluninni Kvikk. Þeir hefðu mætt strák í gulri úlpu á leiðinni og hefði ákærði stöðvað hann, dregið upp hníf eða eggvopn úr vasa sínum og reynt að ræna hann en ekki náð neinu af honum. Þá bar vitnið kennsl á hníf á ljósmynd í málgögnum og sagði hnífinn vera þann sem ákærði hefði dregið upp úr vasa sínum. Vitnið G tók í sama streng og lýsti því að ákærði hefði hótad manni með hnífi og reynt að ræna hann og krafist þess að hann léti ákærða fá húfu og úlpu sem hann var með. Kvaðst vitnið hafa séð að ákærði beindi hníf að viðkomandi án þess að geta lýst hnífnum. Vitnið þekkti hnífinn á mynd í málgögnum og kvaðst hafa verið með hnífinn í úlpuvasanum sínum og þar hefði hann verið þegar ákærði fór í úlpu vitnisins. Þá greindi vitnið E frá því að vitnið hefði heyrt í gegnum síma að kærasta vitnisins, C, hefði verið hótad með hníf og skipað honum að afhenda húfu, heyrnartól og úlpu. Þegar vitnið kom á vettvang hitti það strák sem sagði

vitninu frá því að hann væri í 500.000 króna skuld og þyrfti peninga. Sagði vitnið það ekki vera vandamál C.

Samkvæmt því sem að framan er rakið, gögnum málsins og framburði ákærða og vitna, þykir nægilega í ljós leitt að ákærði hafi, ásamt vitnunum H og G, gengið frá bílakjallara við Kringluna áleiðis að versluninni Kvikk við Miklubraut og mætt á þeirri leið vitninu C, sem ákærði stöðvaði þar sem hann taldi að C skuldaði vini ákærða 500.000 krónur og rætt við hann um skuldina. Þá þykir nægilega sannað með framburði C, H, G og E að ákærði hafi ógnað C með hnífi og krafist þess að hann afhenti sér 500.000 krónur, húfu og heyrnartól sem hann var með, án þess að C yrði við því. Telur dómurinn þannig sannað, svo ekki verði vefengt með skynsamlegum rökum að ákærði hafi gerst sekur um þá háttsemi sem honum er gefin að sök í III. lið í ákæru, útgefinni 26. maí 2020 og er háttsemin réttilega heimfærð til refsíákvæða í ákærunni.

C

Ákærði er fæddur í október [...]. Samkvæmt sakavottorði ákærða gekkst hann undir ákærufrestun, skilorðsbundið í tvö ár frá 4. janúar 2017 að telja. Þá hlaut ákærði dóm 9. júní 2017 fyrir brot gegn 217. gr. almennra hegningarlaga, en ákvörðun refsingar ákærða var frestað skilorðsbundið í tvö ár. Ákærði hefur með brotum þeim sem hann er nú sakfelldur fyrir rofið skilyrði ákærufrestunar, sbr. ákærulið I og skilyrði fyrir frestun á ákvörðun refsingar samkvæmt fyrrnefndum dómi. Ber að taka dóminn upp, sbr. 60. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, og ákveða refsingu ákærða fyrir öll brotin í einu lagi eftir fyrirmælum 77. gr. sömu laga. Þykir refsing ákærða hæfilega ákveðin fangelsi í 15 mánuði. Fært þykir að fresta fullnustu refsingar ákærða og skal hún falla niður að liðnum tveimur árum frá uppkvaðningu dóms þessa að telja haldi ákærði almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga.

Með vísan til 1. mgr. 69. gr. a almennra hegningarlaga er fallist á kröfu ákæruvaldsins um upptöku á hníf sem lögregla lagði hald á við rannsókn málsins.

D

Á grundvelli sakfellingar ákærða, sbr. 1. mgr. 235. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála, verður ákærða gert að greiða allan sakarkostnað málsins. Ákærði greiði þóknun skipaðs verjanda síns, Ómars Arnar Bjarnþórssonar lögmanns, sem eftir umfangi málsins þykir hæfilega ákveðin 963.480 krónur að meðtöldum virðisaukaskatti. Þá greiði ákærði einnig þóknun tilnefnds verjanda á rannsóknarstigi, Arnars Kormáks Friðrikssonar lögmanns, 64.100 krónur að meðtöldum virðisaukaskatti. Loks greiði

ákærði 293.920 krónur í annan sakarkostnað samkvæmt framlögðu yfirliti Héraðssaksóknara þar um.

Dóm þennan kveður upp Jón Höskuldsson héraðsdómari. Fyrir uppkvaðningu dómsins var gætt fyrirmæla 1. mgr. 184. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála.

D ó m s o r ð:

Ákærði, X, sæti fangelsi í 15 mánuði, en fresta skal fullnustu refsingarinnar og skal hún falla niður að liðnum tveimur árum frá uppkvaðningu dóms þessa að telja, haldi ákærði almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Hnífur sem lögregla lagði hald á við rannsókn málsins er upptækur.

Ákærði greiði þóknun skipaðs verjanda síns, Ómars Arnar Bjarnþórssonar lögmanns, 963.480 krónur, og tilnefnds verjanda á rannsóknarstigi, Arnars Kormáks Friðrikssonar lögmanns, 64.100 krónur, svo og 293.920 krónur í annan sakarkostnað.

Jón Höskuldsson